

În conformitate cu prevederile art. 12 alin. (1) și ale art. 27 alin. (1) din Legea nr. 101/2016 privind remediile și căile de atac în materie de atribuire a contractelor de achiziție publică, a contractelor sectoriale și a contractelor de concesiune de lucrări și concesiune de servicii, precum și pentru organizarea și funcționarea Consiliului Național de Soluționare a Contestațiilor, Consiliul adoptă următoarea

DECIZIE

Nr. ...

Data: ...

Prin contestația înregistrată la Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor cu nr. 52177/05.10.2021, înaintată de SC ... SRL, cu sediul în, cu sediul ales pentru comunicarea actelor de procedură la punctul de lucru situat în sat, reprezentată convențional prin avocat, formulată împotriva documentației de atribuire elaborată de COMUNA ..., în calitate de autoritate contractantă, în cadrul procedurii simplificate organizată în vederea atribuirii contractului de lucrări având ca obiect „*Execuție lucrări pentru investiția „Modernizarea sistemului de iluminat public în”*”, cod CPV 45316000-5, s-a solicitat:

- *obligarea autorității contractante la luarea măsurilor corective care se impun, în sensul refacerii documentației de atribuire prin înlăturarea cerințelor nelegale;*
- *obligarea autorității la plata cheltuielilor de judecată.*

Prin Încheierea nr. din 12.10.2021, Consiliul s-a pronunțat asupra capătului de cerere de suspendare a procedurii de atribuire până la soluționarea fondului contestației, pe care l-a respins ca rămas fără obiect, ca urmare a suspendării procedurii de către autoritatea contractantă.

**CONSILIUL NAȚIONAL DE SOLUȚIONARE A CONTESTAȚIILOR,
asupra cauzei de față, constată următoarele:**

Consiliul a fost legal sesizat și este competent, potrivit dispozițiilor art. 12 alin. (1) din Legea nr. 101/2016, să soluționeze contestația de față, prin care SC ... SRL, în calitate de operator economic interesat de participarea la procedura de atribuire în cauză, critică prevederile documentației de atribuire, solicitând, în principal, refacerea acesteia prin modificarea/înlăturarea cerințelor nelegale indicate mai jos.

Autoarea contestației apreciază că, prin modalitatea de redactare a documentației, s-au încălcat o serie de principii susținute de legislația privind achizițiile publice, respectiv principiul tratamentului egal, al transparenței și al proporționalității, astfel:

1. În fișele tehnice nr. 1, 2 și 3 ale aparatelor de iluminat se solicită eronat și restrictiv „Compartimentul optic echipat cu dispersor din sticlă clară, plană, securizată” și s-a impus ca specificație tehnică - constructivă, contrar prevederilor Legii nr. 98/2016 modul de construcție/parametri constructivi ai aparatului de iluminat.

Autoritatea solicită ca fiecare LED să aibă o lentilă specifică, care nu poate fi decât din policarbonat optic tratat UV, PMMA.

Prin această specificație, autoritatea se abate de la Ghid și impune această condiție în afara prevederilor standardelor privind iluminatul public. Conform Ghidului aferent Programului privind sprijinirea eficienței energetice și a gestionării inteligente a energiei în infrastructura de iluminat public derulat în cadrul Administrației Fondului pentru Mediu, singurele standarde ce trebuie respectate conform art. 10 lit. c) sunt SR EN 13201 și SR EN 60598.

Ghidul nu impune astfel de cerințe, motiv pentru care petenta apreciază că fișele tehnice conțin cerințe restrictive cu efectul de a înlătura concurenții de la licitație.

La aparatele de iluminat cu tehnologie LED, sticla nu are rol de dispersor, ci are rolul de a etanșa compartimentul optic și de a corespunde la testul de praf și apă conform standardului SR EN 60529:1995. Noile tehnologii folosesc lentilele atât pentru dispersia luminii, cât și pentru dirijarea pe suprafață care trebuie iluminată, respectiv calea de rulare - drum, alee pietonală, etc.

Sticla, care nu are rol de a dirija și dispersa lumina, este o tehnologie veche apărută la începutul iluminatului cu LED-uri. De aceea, în prezent, foarte mulți producători au renunțat la folosirea sticlei cu rol de etanșare, fiind înlocuită cu lentilă tip „*multilens*” prevăzută cu garnitură din cauciuc siliconic care asigură în același timp dispersia luminii conform cerințelor de SR EN 13201-1:2015 pentru calea de rulare respectivă. Această lentilă este o structură monobloc din material plastic transparent (uzual policarbonat tratat UV) care include toate lentilele asociate fiecărui LED. Fiind din policarbonat, se asigură un grad de protecție de IP67, conform SR EN 60529:1995 și rezistență la impact de minim IK10, conform SR EN 62262:2004, toate aceste performanțe fiind superioare soluției cu lentile și geam din sticlă securizată și tratată termic.

În plus, aceasta susține că soluția de compartiment optic formată din lentila „*multilens*” este mai eficientă din punct de vedere optic, deoarece se folosește tehnologia TIR (Total Internal Reflection), unde eficiența optică este de peste 92%, spre deosebire de soluția cu două compartimente optice, unde geamul din sticlă securizată termic introduce pierderi de minim 10%, în funcție de grosimea sticlei, din cauza reflexiilor de la suprafața acesteia, astfel eficiența optică totală fiind de maxim 83%. Niciun aparat de iluminat cu LED care folosește sticla transparentă tratată termic și securizată comercializat în România

pentru iluminatul stradal nu rezistă la impact IK10. De asemenea, sticla nu asigură dispersia luminii pe calea de rulare conform SR EN 13201.

Petenta consideră că, în situația în care autoritatea solicită doar sticlă clară plană și securizată cu rol împotriva prafului și al apei, o face strict pentru a restricționa accesul mai multor ofertanți, astfel încât un singur ofertant/producător să îndeplinească toate aceste caracteristici, ceilalți ofertanți neavând posibilitatea să ofere un produs cu caracteristici care corespund integral cerinței și ca atare să fie descalificați din punct de vedere tehnic. Mai mult, în fișa tehnică nr. 2, punctul 1.18, *„aparat de iluminat stradal LED 40W...”*, se impune ca materialul folosit să fie PMMA. Deci, autoritatea cunoaște că în locul sticlei pot fi folosite și alte materiale și acceptă performanțele aparatului de iluminat cu utilizarea acestora din urmă.

În eventualitatea în care proiectantul motivează că solicită sticlă întrucât polycarbonatul este inferior din punct de vedere calitativ, contestatoarea precizează următoarele:

- polycarbonatul folosit la iluminatul cu LED este unul special - optic, tratat UV pentru a nu se degrada în timp și rezistă la șocuri mecanice până cel puțin IK8;

- toate aparatele de iluminat cu tehnologie LED folosesc lentile din polycarbonat optic pentru a se asigura distribuția luminoasă conform standardelor;

- se solicită în fișa tehnică ca aparatele de iluminat să fie dotate cu lentile specifice pentru a se asigura distribuția luminoasă conform standardelor;

- sablarea sistemului optic nu are nicio argumentare.

Petenta arată că nu solicită să se elimine cerința cu privire la sticla plană, clară și securizată, ci dorește introducerea utilizării și a altor materiale transparente care se folosesc în tehnologia de fabricație a aparatelor de iluminat stradal, ce au rol de dirijare a fluxului luminos pe calea de rulare, dar în același timp îndeplinesc și cerințele de protecție IK și IP, respectiv standardele din domeniu, cu scopul de a nu restricționa participarea ofertanților care nu au aparate de iluminat cu sticlă.

Orice aparat de iluminat cu tehnologie LED pentru iluminatul stradal are în componența sa lentile din polycarbonat optic (PC), PMMA optic sau orice alt material siliconic și sticla este un mediu optic suplimentar la care au optat cei care nu pot să asigure un grad de protecție IP și IK doar prin lentile.

Astfel, autoarea contestației solicită obligarea autorității contractante la eliminarea cerinței sau la reformularea în sensul următor: *„compartimentul optic să fie protejat cu sticlă, polycarbonat, cauciuc siliconic transparent sau alte materiale folosite ca dispersor în tehnologia iluminatului cu LED-uri, toate tratate UV”*.

2. În fișele tehnice ale aparatelor de iluminat se solicită restrictiv *„Compartimentul accesorii electrice va trebui să permită deschiderea sa*

pentru operații de mentenanță, fără utilizarea de unelte. Pentru a facilita operațiile de mentenanță, acesta trebuie să poată fi deschis într-un interval scurt de timp, fără deteriorarea componentelor aparatului de iluminat" și s-a impus ca specificație tehnică - constructivă, contrar prevederilor Legii nr. 98/2016, modul de construcție/parametrii constructivi ai aparatului de iluminat.

Din analiza standardului SR EN 60598-1, secțiunea II.3 intitulată „*Condiții speciale Corpuri de iluminat pentru iluminat public*” coroborat cu standardul SR EN 60598-2, -3 reiese că nu se menționează soluții de proiectare și construcție a aparatului de iluminat, cum și în ce fel trebuie să se deschidă compartimentul accesorii, aceste cerințe fiind restrictive, cu efectul de a înlătura concurenții de la licitație.

Durata activității de intervenție, respectiv mentenanța, este influențată de mai mulți factori, cum ar fi timpul de poziționare/amplasare a utilajului ridicător și durata efectivă de reparație a aparatului de iluminat, nu de deschiderea acestuia. Deci, timpul necesar pentru a ajunge la aparat este mult mai mare decât deschiderea compartimentului accesorii cu orice unelte sau fără.

În concluzie, pentru operațiile de mentenanță nu este necesar accesul în compartimentul accesorii decât dacă este defect și trebuie reparat. O reparație a unui aparat de iluminat este recomandat a se face în aceleași condiții în care a fost produs, adică într-un mediu fără electricitate statică. O lampă defectă, mai ales în perioada de garanție, se înlocuiește pentru a se putea asigura funcționalitatea la parametri tehnici constructivi ai întregului sistem de iluminat public.

Din maniera în care a fost prevăzută cerința în fișa tehnică a aparatelor de iluminat, au fost încălcate dispozițiile legale ale art. 155 alin (6) din Legea nr. 98/2016, cu modificările și completările ulterioare, astfel că cerința ar trebui eliminată.

3. În fișa tehnică a aparatelor de iluminat LED, autoritatea solicită fără nicio justificare tehnică, economică sau de altă natură ca aparatele de iluminat să nu aibă striții sau decupaje pe exteriorul aparatului de iluminat.

În opinia petentei, aceasta este o restricție și o solicitare constructivă cu privire la designul aparatului de iluminat prin argumentul disipării de căldură și acumularea de murdărire pe aparat.

Un corp de iluminat bazat pe tehnologie LED are nevoie de răcire pasivă sau activă pentru a reduce temperatura cât mai bine pe joncțiunea P-N a diodei emitente de lumină. Singura metodă de a reduce temperatura unui obiect este să atășezi acestuia un radiator, care poate să fie mascat sub o carcasă sau să fie proiectat în așa fel încât acesta să nu pară un radiator. Căldura care trebuie disipată este imperativ necesar să fie scoasă din interiorul carcasei, motiv pentru care carcasele echipamentelor de iluminat cu LED pentru stradal - acolo unde se folosesc puteri mari de iluminat - sunt majoritatea din metal. Există

soluții și din material „plastic” - anumiți polimeri - care pot disipa căldura la fel de bine ca și metalul.

Există pe piață și aparate de iluminat stradale care folosesc răcire activă. Astfel, un producător de corpuri de iluminat cu LED, analizează cea mai bună soluție pentru tipul (tehnologia de LED folosită), pentru a asigura în cazul lui cea mai bună răcire pe joncțiunea P-N. Motivul pentru care această temperatură trebuie menținută în anumiți parametri este aceea de a obține cea mai bună performanță luminotehnică, cu alte cuvinte pentru a asigura cel mai mare flux luminos la un consum energetic cât mai mic.

Problemele de murdărie care apar pe corpurile de iluminat stradale sunt probleme vechi, cunoscute de toți producătorii de astfel de aparate. Din acest motiv, toți producătorii, în momentul dezvoltării soluțiilor de disipare a căldurii, au căutat și soluții de îndepărtare a acestora în mod natural/pasiv. Cu toate acestea, inclusiv aparatele de iluminat stradale vechi - cu tehnologi vechi - care aveau o carcasă fără striații și fără decupaje prezintă problema mizeriei.

Astfel, producătorii au propriile lor metode pentru aparatul de iluminat dezvoltat ca aceste mizerii/murdării să fie îndepărtate pe cât posibil în mod natural de ploaie și vânt. Dar cu toate acestea, nicio soluție nu este 100% eficientă, fiind necesară intervenția umană pentru îndepărtarea mizeriei din punct de vedere vizual.

Teama autorității de a se colmata aparatul de iluminat nu poate veni decât în situația în care aceasta nu a întreținut sistemul de iluminat public, iar aparatele de iluminat, dacă sunt montate în vegetație, nu își mai ating scopul de iluminare a căii de rulare.

În concluzie, petenta arată că nu contează dacă corpul de iluminat prezintă striații, decupaje sau este plan. Este cunoscut în studiile de specialitate că pasările și mizeria naturală se depun indiferent de forma constructivă. Din acest motiv, producătorul a căutat propria soluție ca acest aspect să nu îi afecteze răcirea corpului de iluminat, iar faptul că solicitarea este ca acesta să nu prezinte striații sau decupaje este doar o limitare a participanților la licitație.

4. În fișele tehnice ale aparatelor de iluminat autoritatea solicită: *„Corpurile de iluminat vor fi dotate cu bulă de nivel încorporată în aparatul de iluminat pentru a asigura instalarea corectă în plan orizontal.”*

Conform detaliilor de execuție, la montarea consolelor și aparatelor de iluminat stabilirea poziției pe orizontală a aparatului de iluminat față de sol se face cu nivelă pusă sub compartimentul accesorii, sau alt dispozitiv omologat de tip laser.

Probabil autoritatea, la inserarea acestei cerințe restrictive s-a gândit că sub acțiunea vântului, a zăpezii și a vibrațiilor, aparatele de iluminat își pot pierde poziția de planeitate orizontală și că de la nivelul solului beneficiarul, personal, verifică planeitatea în orice moment,

uitându-se la bula de nivel montată pe corpul aparatului de iluminat. Or, verificarea planeității aparatului de iluminat în perioada de funcționare se face în cadrul contractului de delegare a gestiunii a serviciului de iluminat public.

Cerința este apreciată de petentă ca fiind ilegală, restrictivă și că limitează concurența.

Aceasta învederează că montarea aparatelor de iluminat de către personal autorizat, cu respectarea specificațiilor de montaj ale producătorului, garantează că aparatele de iluminat sub acțiunea vântului, zăpezii și a vibrațiilor nu își pierd poziția de planeitate orizontală. Producătorul garantează acestea în baza testelor efectuate în laboratoare acreditate, fiind emise rapoarte de încercări în acest sens, conform standardului SR EN 60068-2-6:2008. Autoritatea a solicitat în fișele tehnice prezentarea acestui raport de încercări.

Deci, petenta apreciază că afirmația autorității potrivit căreia în cazul vibrațiilor aparatele de iluminat stradale își pot pierde poziția de planeitate pe orizontală, solicitând în acest sens montarea unei bule de nivel, nu are fundament tehnic.

Totuși dacă se admite că această cerință nu este restrictivă, abuzivă și nu are interese de a favoriza anumite produse, petenta arată că bula de nivel trebuie montată pe compartimentul optic și nu pe aparatul de iluminat, pentru că la montare se stabilește planeitatea compartimentului optic pe axele X și Y față de calea de rulare și nu a întregului aparat de iluminat, cum greșit vrea autoritatea contractantă. În concluzie, cu o singură bulă de nivel nu se poate stabili planeitatea pe cele 2 axe. Montarea bulei de nivel pe aparatul de iluminat, așa cum dorește autoritatea, nu aduce nicio îmbunătățire a parametrilor tehnici și este pusă greșit pe aparatul de iluminat, pentru că acesta are forme neregulate (rotunde), singura zonă perfect plană fiind compartimentul optic.

În concluzie, petenta consideră că cerință „dotarea cu bulă de nivel” este introdusă doar pentru a restricționa accesul mai multor producători de aparate de iluminat cu LED-uri care nu pun bulă de nivel pe aparat. Având în vedere că stabilirea poziției orizontale se va face cu nivelă pusă sub compartimentul accesorii, solicită eliminarea cerinței din fișele tehnice, întrucât nu se justifică.

5. *„Eficiență luminoasă aparat de iluminat (alimentare, sistem optic, sursă): minim 160 lm/W”.*

Această cerință este apreciată ca fiind eronată, nefiind relevantă impunerea unei eficiențe luminoase pentru aparate de iluminat cu LED de minim 160 lm/W. Aceste AIL trebuie să corespundă în totalitate cerințelor din punct de vedere luminotehnic, rezultate din Dialux, conform standardului 13201:2015, pentru fiecare categorie de drum.

Aparatul de iluminat trebuie să corespundă pe baza calculelor luminotehnice în funcție categoria de drum unde este amplasat.

Autoritatea trebuie să ceară orice aparat de iluminat care nu depășește o putere anumită, dar care să se încadreze pe o categorie de drum specificată în proiectul tehnic. Ofertantul trebuie să prezinte simulările în softuri specializate care să dovedească încadrarea cu un anumit aparat de iluminat, de o anumită putere în categoria de drum.

Din analiza calculelor luminotehnice făcute de proiectant, în breviarul de calcul luminotehnic din proiectul tehnic realizat de Crisbo Company, la Fișa de date privind produsul „corp iluminat 30W”, proiectantul eronat menționează același flux luminos atât pentru „fluxul luminos a sursei de lumină LED (Dioda emițătoare de lumină)”, cât și pentru întreg aparatul de iluminat, respectiv de 4800 lm. Aceasta înseamnă că pentru o putere de 30W, eficiența LED-urilor este de 160 lm/W. Aceeași eficiență, în mod greșit o păstrează și pentru eficiența luminoasă a întregului corp de iluminat (sistem optic).

În acest caz, este vorba de eficiența aparatului/corpului de iluminat, care în mod eronat a fost trecută ca și cum eficiența surselor de lumină este egală cu eficiența aparatului/corpului de iluminat. Asta ar însemna o eficiență de 100%, caz ideal, dar care nu se regăsește tehnologic și practic în acest moment.

Mai mult, autoritatea solicită ca sistemul optic al aparatului de iluminat să fie protejat suplimentar de un geam de sticlă, care ar scădea eficiența până la 85%.

Proiectantul/autoritatea a impus criterii de selecție privind eficiența luminoasă a aparatului/corpului de iluminat de 100%, situație imposibil de realizat tehnologic, în momentul de față, în industria aparatelor de iluminat cu LED-uri.

La nivelul Comisiei Europene există un document de lucru JRC115406, cu rol de ghid în achizițiile publice ecologice. Acesta conține recomandări, nu reguli sau obligații ce trebuie respectate de inițiatorii procedurilor de achiziții publice și nu exclude soluții tehnice diverse, ci acceptă soluții „pertinente”.

Standardele SR EN 13201 și SR EN 60598 au stabilit fluxul luminos pentru fiecare categorie de drum pentru a se evita poluarea luminoasă. Abaterea de la cerințele standardului conduce la o poluare luminoasă pe timpul nopții, poluare care face obiectul unor studii de specialitate care au constatat că pasările cu activitate nocturnă mor din cauza înfometării, întrucât nu pot vâna pe lumină, iar iluminatul nocturn al anumitor orașe se poate observa din spațiu.

Astfel, petenta apreciază că se impune ca autoritatea să elimine aceaștă cerință și să solicite un flux luminos conform standardului SR EN13201 și SR EN 60598, aferent fiecărei categorii de drum.

6. În fișa tehnică nr. 5, autoritatea solicită „...afișare și control prin intermediul unui ecran color de tip TFT, tactil de minim 4”, cu un consum scăzut de energie electrică (maxim 2W) și ar trebui să fie alimentat la o tensiune scăzută în curent continuu.”

Contestatoarea solicită eliminarea cerinței menționate, deoarece se încalcă dispozițiile art. 2 din Legea nr. 98/2016, mai precis principiile care stau la baza atribuirii contractelor de achiziție publică.

Utilizarea acestui dispozitiv cu ecran color de tip TFT, tactil de minim 4", pe perioada activității de mentenanță, devine insuficientă.

Prin activitatea de mentenanță se înțelege înlocuirea lămpilor defecte sau verificarea conexiunilor la nivelul lămpii - acest lucru este posibil doar prin cunoașterea locației (coordonatelor) fiecărui AIL, precum și cunoașterea problemei (AIL defect, siguranță arsă, pierdere conexiune). Toate aceste date sunt transmise și afișate în interfața aplicației care este disponibilă pentru tehnicieni/instalatori/firmă mentenanță, astfel echipamentele mobile sunt obligatorii pentru identificarea problemelor apărute în cadrul sistemului de telegestiune, făcând inutilizarea și a unui ecran TFT tactil. Afișarea de erori de comunicație, eroare transmisie date, eroare calendare sau alte tipuri de erori sau notificări care pot fi văzute pe gateway, pot fi afișate și prin intermediul diferitor tipuri de afișaje: afișaj TFT, afișaj LCD, afișaj LED, afișaj OLED, afișaj alfanumeric, sau altele, care să indice starea diferitelor probleme/erori.

De asemenea, pentru activitatea de mentenanță, pentru verificarea funcționării aparatelor de iluminat se poate realiza fie în aplicația software (prin interogarea fiecărui aparat de iluminat în parte sau a grupurilor de AIL, citire putere consumată în timp real), fie prin verificarea funcționării acestora în teren, acestea putând fi pornite și dintr-un buton de pornire manual, aflat în punctul de aprindere.

Astfel, petenta apreciază că autoritatea impune funcționalități care nu ajută la eficientizarea și scurtarea timpilor de mentenanță, ci îngrădesc participarea unor posibili ofertanți care nu au exact funcționalitățile cerute, dar au o funcționalitate asemănătoare (care nu este recunoscută de către aceasta).

Acest ecran se dorește să facă parte din echipamentul denumit GATEWAY, care este un fel de router care are ca principală funcție preluarea informațiilor de la aparatele de iluminat care comunică prin frecvențe radio și să îl transmită prin intermediul GSM/ETHERNET către server. De asemenea, acest echipament este montat la o înălțime mare, nefiind accesibil oricând, oricui.

Autoarea contestației arată că niciun producător consacrat nu are în oferta sa un Gateway LoRaWAN care ar avea în componență un ecran, cu atât mai mult unul TFT tactil de minim 4", astfel că autoritatea încalcă condiția expres prevăzută de art. 139 alin. (3) din Legea nr. 98/2016.

În concluzie, aceasta solicită eliminarea cerinței *de afișare a datelor prin intermediul unui ecran color de tip TFT, tactil de minim 4"*, acordând astfel operatorilor economici un tratament egal și nediscriminatoriu.

COMUNA BRASTAVĂȚU a transmis punctul său de vedere înregistrat la Consiliu cu nr. 53928/14.10.2021, prin care solicită respingerea contestației ca nefondată, precizând punctual următoarele:

Preliminar, autoritatea contractantă învederează Consiliului că toate criticile sunt simple afirmații neprobate, iar contestatoarea nu arată/demonstrează care sunt acele „*specificații tehnice introduse pentru a restricționa accesul mai multor participanți sau a permite accesul anumitor participanți*” și nici nu arată cum este afectat „*principiul tratamentului egal și al proporționalității*”.

Aceasta apreciază că unicul scop al contestatarului este acela de a obține cu orice preț diminuarea cerințelor și caracteristicilor tehnice ale produselor, în așa fel încât acesta să se poată prezenta cu produse inferioare, ce nu satisfac nevoile achizitorului, produse ieftine și care să îi aducă un avantaj competitiv la momentul aplicării factorului de atribuire - prețul cel mai scăzut.

1. Cu privire la cerința „*Compartimentul optic echipat cu dispersor din sticlă clară, plană, securizată*”, autoritatea contractantă precizează următoarele:

Toată expunerea de motive a petentei este lipsită de argumente care să justifice critica sa, care să arate de ce este afectată concurența, sau de ce caracteristicile tehnice criticate sunt ilegale. În realitate, contestatoarea încearcă să convingă achizitorul să cumpere ceea ce are aceasta disponibil și nu ceea ce are achizitorul nevoie și situația o impune.

Fără nicio cunoștință tehnică, ci doar ca un simplu observator al unei realități, este ușor de înțeles că un corp de iluminat cu dispersor din sticlă clară are o eficiență ridicată (din punct de vedere al fluxului luminotehnic), asigură o economie mult mai mare de energie consumată în asigurarea iluminării comparativ cu unul din „*policarbonat*”.

Comparativ, dispersoarele din sticlă clară, plan și securizată, au calități net superioare celor din policarbonat, au o durată de exploatare mult mai mare în ceea ce privește păstrarea caracteristicilor de transparență și transfer a fluxului luminos.

Într-un mediu nefavorabil, conținând particule în suspensie, așa cum sunt, în general, intravilanele satelor rurale, lentila din policarbonat sau chiar dispersorul din materiale diverse (altele decât sticla) suferă în timp un proces de sablare, automat fiind redus considerabil fluxul luminos emis de aparat, făcându-l ineficient. Totodată, sticla (spre deosebire de alte materiale din policarbonat) nu reacționează la razele ultraviolete, nu își schimbă culoarea, nu reduce eficiența aparatului de iluminat.

În opinia sa, impunerea unei cerințe tehnice cu privire la calitatea și funcțiunile logice ale corpului nu are nicio legătură cu restricționarea accesului operatorilor economici și nici cu avantajarea „unui anumit

operator economic”, deoarece pe piață sunt zeci de produse și producători care au corpuri cu dispersor din sticlă.

Autoritatea contractantă susține că punctul de vedere al Comitetului Național Român de Iluminat afiliat la Comisia Internațională de Iluminat, semnat doar de către un secretar al acestei entități, care a fost atașat de contestatoare este un fals, deoarece documentul nu are număr de înregistrare și nu este asumat de instituție.

Aceasta arată că proiectantul tehnic s-a adresat Comitetului Național Român de Iluminat afiliat la Comisia Internațională de Iluminat, al cărui Președinte a dat un cu totul alt punct de vedere, contrar celui eliberat de către secretar.

Totodată, aceasta arată că a intrat în posesia unei expertize tehnice extrajudiciare care aduce o mulțime de contra-argumente, demonstrând că expertiza prezentată de contestatoare este imparțială și efectuată de către un expert „afiliat”, care nici nu are calitatea de expert în domeniu, fiind un simplu electrician și nu expert în iluminat.

Solicitarea privind dispersorul din sticlă are la baza condiția de durabilitate în timp a echipamentului, obligatorie pentru îndeplinirea indicatorilor de performanță asumați. În raport cu sticla, polycarbonatul sau orice alt material plastic, de regulă, prezintă o serie de dezavantaje de ordin tehnico-economic, și anume:

- nu este un material inert din punct de vedere chimic, așa cum este sticla;

- poate prezenta, în timpul exploatării, microfisuri care vor permite intrarea de umezeală și particule ce vor modifica regimul de performanță lumino-tehnică al aparatului de iluminat;

- fiind un produs pe bază de polimer (material plastic), are un grad mai ridicat de încărcare electrostatică (cauzat de curenții de aer), ce conduce la atragerea de praf și alte particule ce vor influența performanțele luminotehnice, conducând la costuri de mentenanță ridicate;

- este un produs un grad de uzură mai ridicat față de sticlă, ajungând la o opacizare mai rapidă față de sticlă, cu o influență negativă asupra performanțelor lumino-tehnice ale aparatului de iluminat.

Toate aspectele mai sus precizate, care caracterizează majoritatea aparatelor de iluminat dotate cu difuzor realizat din polycarbonat, conduc la o durată de viață mai redusă, un cost de utilizare, exploatare și mentenanță al sistemului de iluminat public mai ridicat, fapt ce este în dezavantajul autorității contractante.

Mai mult decât atât, dat fiind faptul că polycarbonatul este un produs sintetic, pe bază de produse petroliere, aparatele de iluminat public vor avea un regim de reciclare mai redus, cu impact mai mare asupra mediului în comparație cu cele cu dispersor din sticlă (sticla fiind un produs 100% reciclabil).

În plus, standardul SR EN 60598-1 - Corpuri de iluminat. Partea 1: prescripții generale și încercări, Anexa L - Ghid de bune practici în proiectarea corpurilor de iluminat, capitolul L.2 - Materiale plastice în corpul de iluminat, menționează: *„Aplicațiile relative la utilizarea normală a corpurilor de iluminat determină durata normală de funcționare (îmbătrânire) a acestor părți din plastic. Utilizarea excesivă a durelor și influențele dăunătoare diminuează rezistența la îmbătrânire”*.

Autoritatea contractantă arată că petenta nu a analizat în întregime standardele menționate, astfel că apreciază justificată specificația tehnică referitoare la dispersorul din sticlă clară.

Totodată, aceasta arată că însăși contestatoarea dispune în gama sa de produse de un aparat de iluminat cu dispersor din sticlă (<https://amiras.ro/produse/iluminat-exterior/corpuri-de-iluminat>).

În susținere, autoritatea contractantă invocă punctul de vedere al președintelui Comitetului Național Român pentru Iluminat, domnul prof. univ. dr. ing. Cătălin Gălățanu, potrivit căruia *„Nu există similitudine între polycarbonat și sticlă. Polycarbonatul poate fi superior ca rezistență la lovituri, dar proprietățile optice sunt inferioare sticlei și se și degradează în timp”*, precum și raportul de expertiză tehnică de calitate și extrajudiciară, emis de expertul tehnic ANRE, domnul ing. Constantin Zetu, care tratează caracteristicile tehnice specificate în documentația de proiectare și care afirmă, în mod motivat: *“[...] Așadar, ținând seama de toate acestea, consider că utilizarea unui dispersor de protecție a elementelor optice este o caracteristică de calitate superioară a aparatelor de iluminat”*.

În concluzie, aceasta consideră solicitarea contestatorului ca fiind lipsită de seriozitate și relevanța și, pe cale de consecință, solicită respingerea acesteia ca fiind nefondată.

2. Cu privire la cerința *„Compartimentul accesorii electrice va trebui să permită deschiderea sa pentru operații de mentenanță, fără utilizarea de unelte. Pentru a facilita operațiile de mentenanță, acesta trebuie să poată fi deschis într-un interval scurt de timp, fără deteriorarea componentelor aparatului de iluminat”*, autoritatea contractantă învederează următoarele:

Cerința tehnică criticată de contestatoare este o cerință argumentată din punct de vedere tehnic și necesară pentru buna exploatare a sistemului de iluminat modernizat.

Expunerea criticii este făcută din punctul de vedere al unui operator economic care dorește să convingă achizitorul să achiziționeze produse cu cerințe tehnice inferioare.

Critica se referă la două compartimente ale corpului de iluminat:

- Compartimentul cu accesorii electrice - care conține cabluri, conexiuni, circuite etc - compartiment a cărui deschidere este imperios necesară să se facă facil, ușor și fără utilizarea de șurubelnițe manuale sau electrice, fără acționarea unor dispozitive care ar putea provoca

scurt circuit, sau în caz de manevrare eronată să ducă la avarierea conținutului/piedelor interioare. Prin urmare, este logic și justificabil ca acest compartiment să permită deschiderea fără utilizarea de unelte;

- Cel de al doilea compartiment al corpului de iluminat, anume compartimentul optic, este un compartiment mai puțin pretențios, ledurile din interiorul lui fiind rezistente și riscurile avarierii lor sunt mult mai puține. Din acest motiv, s-a considerat absolut logic să se facă mențiunea ca accesul la acest compartiment a corpului să poate fi făcut chiar și cu unelte (șurubelnițe manuale sau electrice).

Achizitorul a prevăzut cerințe mai calitative pentru compartimentul unde utilizarea uneltelor ar putea provoca accidente și/sau defectiuni ale corpului de iluminat (adică deschiderea lui să poate fi făcut rapid și fără unelte), iar acolo unde situația nu o impunea, precum în cazul compartimentului optic, a indicat că se pot utiliza și unelte - tocmai pentru a nu restricționa accesul.

3. Cu privire la critica potrivit căreia *„în fișa tehnică a aparatelor de iluminat LED, autoritatea solicită fără nicio justificare tehnică, economică sau de altă natură ca aparatele de iluminat să nu aibă striații sau decupaje pe exteriorul aparatului de iluminat”*, autoritatea contractantă învederează următoarele:

Justificarea cerinței cu privire la lipsa striațiilor sau a anumitor decupaje pe exteriorul aparatului a fost făcută încă de la nivelul fișei tehnice - deși nu exista această obligație a achizitorului, tocmai pentru a indica și exemplifica necesitatea ca toate corpurile de iluminat să nu aibă striații sau decupaje unde să se acumuleze praf/frunze/mudarie, etc.

Cerința nu se referă la forma/design-ul aparatului de iluminat, ci la soluția de management termic. Cerința nu se refera la întreaga carcasă, ci punctual la modul în care se realizează managementul termic (specifică să nu existe radiatoare pe exteriorul corpului de iluminat sau decupaje).

Autoritatea contractantă menționează că, analizând oferta de corpuri de iluminat a contestatoarei, disponibilă pe internet, a observat că acesta deține spre comercializare aparate de iluminat care respectă cerința criticată.

Aceasta mai precizează că, având în vedere zona de montaj, este necesar ca aparatele de iluminat să nu aibă striații sau radiatoare externe pentru a se evita acumularea de praf sau frunze, care să stânjenească evacuarea căldurii, lucru care ar duce la deprecierea fluxului luminos și implicit neîncadrarea în parametrii lumino tehnici stabiliți de standardele specifice. Supraîncălzirea aparatului de iluminat duce la scăderea duratei de viață a LED-ului, făcând imposibilă susținerea celor 100.000 de ore de funcționare impuse.

La introducerea acestei specificații tehnice s-a avut în vedere și respectarea cerinței privind încărcarea statică pentru corpuri de iluminat sau părți exterioare ale acestora, prevăzută la capitolul 3.6.3.1 din

standardul SR EN 60598-2-3 - Corpuri de iluminat. Partea 2-3: Condiții speciale. Corpuri de iluminat pentru iluminatul public.

Un aparat de iluminat ce prezintă striatii sau decupaje pe exteriorul său, în timpul verii acesta se poate colmata cu praf și frunze/pământ, iar în timpul iernii se pot forma depuneri de zapadă.

Astfel, un aparat de iluminat cu striatii duce la încercări statice ridicate și are ca efect deformări permanente a fixării sau rotație în jurul punctului de fixare. Aceste efecte duc la neîncadrarea în parametrii lumino tehnici stabiliți la nivelul proiectului tehnic.

În susținere, autoritatea contractantă invocă Raportul de expertiză tehnică de calitate și extrajudiciară, emis de expertul tehnic ANRE, domnul ing. Constantin Zetu, care tratează caracteristicile tehnice specificate în documentația de proiectare și care a afirmat, în mod motivat: *„În concluzie, consider că lipsa striatiilor, a decupajelor sau radiatoarelor la nivelul capacului superior al aparatului de iluminat este o caracteristică de calitate superioară a acestuia și, ținând seama de zona de montaj, consider cerința ca fiind pertinentă și justificată”*.

4. Cu privire la cerința *„Corpurile de iluminat vor fi dotate cu bulă de nivel încorporată în aparatul de iluminat pentru a asigura instalarea corectă în plan orizontal”*, autoritatea contractantă arată următoarele:

Modul de instalare a corpului de iluminat, în special instalarea în plan orizontal, are implicații importante în obținerea parametrilor lumino tehnici vizați de investiție și respectarea standardelor de calitate în domeniu. Nu este necesară deținerea de cunoștințe tehnice pentru a înțelege ușor că montarea eronată, chiar și cu câteva grade, a unui corp de iluminat poate modifica substanțial parametrii calitativi ai aceluia corp.

Ba mai mult, chiar în cazul în care corpul de iluminat a fost corect instalat, după o anumită perioadă de funcționare și sub efectul intemperiilor, corpurile se pot deplasa chiar și cu până la 5" - aspect ce poate diminua cu până la 50% calitatea fluxului luminos.

Existența acestei bule de nivel ajută și contribuie la o mentenanță ușoară în timpul exploatării, cu costuri reduse, eliminând o mulțime de operațiuni de manoperă. În condițiile în care corpurile sunt dotate cu această bulă de nivel, costurile exploatării sunt mult mai reduse.

5. Cu privire la cerința *„Eficiență luminoasă aparat de iluminat (alimentare, sistem optic, sursă); minim 160 lm/W”*, autoritatea contractantă arată următoarele:

Expunerea criticii este făcută din punctul de vedere al unui operator economic care dorește să convingă achizitorul să achiziționeze produse cu cerințe tehnice inferioare.

Eficiența luminoasă a unui aparat de iluminat (exprimată în lm/W - lumeni/watt) este un parametru de calitate care influențează în mod direct consumul de energie electrică.

Eficiența/rendamentul luminos este raportul dintre puterea de iluminare emisă Φ [lm] față de unitatea de putere electrică consumată P

[W] și se măsoară în [lm/W]. Aceasta este o mărime ce caracterizează eficiența procesului de transformare a energiei electrice în energia iradierii optice. Se apreciază prin raportul lm/W - câți lumeni se produc la consumul cu puterea de un Watt. Astfel, o eficiență luminoasă mai ridicată presupune un consum de energie mai scăzut raportat la același flux luminos.

Cu alte cuvinte, cu cât eficiența luminoasă este mai mică, cu atât puterea instalată a aparatului de iluminat (implicit și consumul aparatului de iluminat) trebuie să fie mai mare.

Astfel, în raport cu respectarea angajamentelor luate față de finanțator, cât și în raport cu respectarea normativelor și prescripțiilor de proiectare în vigoare, a fost solicitat un aparat de iluminat cu o înaltă eficiență luminoasă.

Contrar susținerilor contestatorului, eficiența luminoasă de 160 lm/W a fost solicitată pentru întregul aparat de iluminat și nu pentru sursa de lumina (LED-ul). În acest sens, autoritatea contractantă indică prevederile fișei tehnice a echipamentului de iluminat:

1.7 Eficiența luminoasă aparat de iluminat: minim 160 lm/W;

Cu privire la eficiența de 100%, autoritatea contractantă arată că nu a fost solicitată, cerința fiind clară, fără echivoc și orientată către eficiența aparatului de iluminat, eficiența LED-ului (a sursei de lumină) fiind irelevantă pentru rezultatele așteptate de autoritate. Nu au fost formulate cerințe cu privire la randamentul luminos al aparatului de iluminat, ci numai legate de eficiența întregului aparat de iluminat.

În cazul aparatelor de iluminat cu LED-uri, fluxul luminos se determină prin încercări fotometrice efectuate în laboratoare specializate pentru aparatul de iluminat ca un sistem format din sursă de lumină (modul LED), elementul optic (dispersor și lentile) și elementul electronic (driver).

Conform standardului SR EN 13032-4 - *Lumină și iluminat. Măsurarea și prezentarea datelor fotometrice ale lămpilor și aparatelor de iluminat Partea 4: Lămpi, module și aparate de iluminat cu LED-uri*, fluxul luminos ($\Phi_{\text{luminaire}}$) reprezintă fluxul luminos total (în lumeni) al aparatului de iluminat cu LED măsurat. Astfel raportul de ieșire a luminii (LOR - light: output ratio) este 100%.

Astfel, aceasta apreciază că cerința nu este eronată și nici caz ideal, ci reprezintă o modalitate uzuală de măsurare a fluxului luminos pentru aparatele de iluminat cu LED-uri, modalitate descrisă detaliat în standardul menționat mai sus.

Referitor la poluare luminoasă, autoritatea arată că nu are legătură cu eficiența luminoasă a aparatelor de iluminat, aceasta este influențată de alți factori, principalul fiind cel referitor la dirijarea fluxului luminos către zonele de interes (străzi, trotuare, etc).

6. Cu privire la cerința „(...) afișare și control prin intermediul unui ecran color de tip TFT, tactil de minim 4", cu un consum scăzut: de

energie electrică (maxim 2W) și ar trebui să fie alimentat la o tensiune scăzută în curent continuu.”, autoritatea contractantă susține că, și de această dată, fără nicio justificare logică, contestatoarea dorește să convingă achizitorul să cumpere ceea ce are el de vânzare și nu ceea ce are achizitorul nevoie efectiv.

Aceasta învederează că solicitarea ecranului TFT (cu cerințele specificate în fișa tehnică) este absolut necesară și justificabilă, deoarece:

- În conformitate cu prevederile legislației în vigoare, exploatarea sistemului de iluminat public la nivelul localității este făcută prin intermediul unui operator ales în urma unui proces de delegare a gestiunii. Toate bunurile ce fac obiectul sistemului de iluminat public (printre care se numără și ecranul TFT) sunt bunuri de retur - ce vor fi date în inventarul și exploatarea operatorului, iar acesta va exploata sistemul așa cum crede de cuviință, în medii interne sau externe, în condiții vitrege, în funcție de cum o impune situația. Astfel, solicitarea unui ecran TFT pentru medii dure/industriale este o cerință absolut necesară;

- Sistemul de telegestiune va fi exploatat de către personalul operatorului serviciului, care nu întotdeauna beneficiază de cele mai prielnice condiții de lucru (intemperii, accidente, neatenție, proasta calificare, etc), impunerea unui ecran TFT care să fie rezistent nu este un moft, ci o necesitate.

Echipamentele identificate de contestatoare au rolul doar de transmitere informații între controlerele montate la nivelul aparatelor de iluminat către server, însă dispozitivul descris în cadrul fișei tehnice nr. 5 este un echipament complex care trebuie să îndeplinească mai multe funcționalități. Astfel, pe lângă funcția de transmitere informații între controlerele și server, trebuie să ofere posibilitatea de monitorizare a parametrilor electrici de la nivelul punctului de aprindere și posibilitate de afișare și control prin intermediul unui ecran tactil pentru controlul local al acestuia.

De fapt, contestatoarea nu critică faptul că ecranul TFT trebuie să fie pentru medii dure, iar achizitorul să accepte un ecran TFT mai „sensibil”, ci de fapt vrea eliminarea de tot a ecranului TFT, deoarece produsul lui nu îndeplinește cerințele tehnice minimale.

În finalul punctului său de vedere, autoritatea contractantă invocă jurisprudența CNSC și a Curților de Apel din România, care este uniformă în sensul respingerii contestațiilor care au la bază simple afirmații, lipsite de acoperire tehnică și/sau legală, astfel: Decizia CNSC nr. 1354/C6/1300 din 24.06.2021; Decizia CNSC nr. 1213/C5/956 din 09.06.2021; Decizia CNSC nr. 1238/C5/1225 din 10.06.2021; Decizia CNSC nr. 1281/C8/1216 din data de 15.06.2021; Decizia CNSC nr. 1285/C5/1180 din 16.06.2021.

Din analiza susținerilor părților și a documentelor existente la dosarul cauzei, Consiliul reține cele ce urmează:

..., în calitate de autoritate contractantă, a inițiat procedura simplificată prin publicarea în SEAP a anunțului de participare simplificat nr. a documentației de atribuire aferente, pentru contractul având ca obiect „Execuție lucrări pentru investiția „Modernizarea sistemului de iluminat public în valoarea estimată fiind de 859.037,13 lei, fără TVA, iar data limită pentru depunere a ofertelor 19.10.2021, ora 15:00. Criteriul de atribuire stabilit este „Cel mai bun raport calitate - preț”.

Împotriva prevederilor documentației de atribuire a formulat contestație SC ... SRL, solicitând obligarea autorității contractante la luarea unor măsuri corective în sensul refacerii acesteia prin înlăturarea cerințelor nelegale criticate.

Consiliul constată că la dosarul cauzei a fost depusă de către SC ... SRL recipisa de consemnare a cauțiunii nr. 207555507/1 din 04.10.2021, a sumei de 17.181,00 lei, emisă de CEC Bank Sucursala Târgoviște, respectându-se, astfel, dispozițiile art. 61¹ din Legea nr. 101/2016.

Cauțiunea constituită se va restitui, la cerere, nu mai devreme de 30 de zile de la data rămânerii definitive a hotărârii, în temeiul art. 61¹ alin. (5) și (6) din Legea nr. 101/2016.

Având în vedere că în prezenta procedură de atribuire sunt contestate prevederi și specificații tehnice cuprinse în documentația de atribuire, respectiv în fișele tehnice, în speță cerințele tehnice și de calitate pe care ofertanții trebuie să le respecte în vederea modernizării sistemului de iluminat public al autorității contractante, Consiliul are în vedere următoarele prevederi ale Legii nr. 98/2016:

- art. 3 alin. (1) lit. rr) „*specificații tehnice - cerințe, prescripții, caracteristici de natură tehnică ce permit fiecărui produs, serviciu sau lucrare să fie descris, în mod obiectiv, într-o manieră corespunzătoare îndeplinirii necesității autorității contractante*”;

- art. 50 „(1) *Autoritățile contractante nu vor concepe sau structura achizițiile ori elemente ale acestora cu scopul exceptării acestora de la aplicarea dispozițiilor prezentei legi ori al restrângerii artificiale a concurenței. (2) În sensul [alin. \(1\)](#), se consideră că există o restrângere artificială a concurenței în cazul în care achiziția ori elemente ale acesteia sunt concepute sau structurate cu scopul de a favoriza ori dezavantaja în mod nejustificat anumiți operatori economici*”;

- art. 155 alin. (6): „(6) *Specificațiile tehnice trebuie să permită tuturor operatorilor economici accesul egal la procedura de atribuire și nu trebuie să aibă ca efect introducerea unor obstacole nejustificate față de asigurarea unei concurențe efective între operatorii economici*”;

Sunt reținute ca relevante în soluționarea cauzei și dispozițiile art. 20 alin. (2) din HG nr. 395/2016 potrivit căroră „(2) *Documentația de atribuire conține orice cerință, criteriu, regulă și alte informații necesare*

pentru a asigura ofertantului/candidatului o informare completă, corectă și explicită cu privire la modul de aplicare a procedurii de atribuire”.

De asemenea, potrivit art. 20 alin. (10) din HG nr. 395/2016, *„Caietul de sarcini conține, în mod obligatoriu, specificații tehnice care reprezintă cerințe, prescripții, caracteristici de natură tehnică ce permit fiecărui produs, serviciu sau lucrare să fie descris, în mod obiectiv, astfel încât să corespundă necesității autorității contractante”.*

Necesitatea sau oportunitatea achiziționării de produse de o anumită performanță, precum și caracteristicile tehnice impuse pentru acestea, sunt stabilite de fiecare autoritate contractantă în parte, în funcție de necesitățile obiective și prioritățile comunicate de compartimentele din cadrul autorității contractante, fiind avute în vedere în acest sens prevederile art. 2 alin. (3) lit. b) și art. 12 alin. (3) lit. a) din HG nr. 395/2016.

Astfel, având în vedere dispozițiile art. 20 alin. (10) din HG nr. 395/2016, autoritatea contractantă a urmărit descrierea echipamentelor astfel încât să corespundă necesităților sale, respectiv a urmărit achiziționarea unor produse cu un nivel înalt calitativ, tehnic și de performanță.

Analizând contestația formulată de SC ... SRL, prin raportare la prevederile citate anterior, fără a se limita la acestea, Consiliul constată că aceasta este structurată pe 6 puncte ce urmează a face obiectul analizei prezentei decizii, în ordinea din contestație.

1. În fișele tehnice nr. 1, 2 și 3 ale aparatelor de iluminat se solicită eronat și restrictiv „Compartimentul optic echipat cu dispersor din sticlă clară, plană, securizată” și s-a impus ca specificație tehnică – constructivă, contrar prevederilor Legii nr. 98/2016 modul de construcție/parametri constructivi ai aparatului de iluminat.

Cu privire la această cerință, contestatoarea solicită fie eliminarea acesteia, fie modificarea ei în sensul introducerii și a altor materiale care se folosesc în tehnologia de fabricație a aparatelor de iluminat ce au rol de dirijare a fluxului luminos pe calea de rulare, dar în același timp îndeplinesc și cerințele de protecție IK și IP, respectiv reformulare cerinței care să aibă următorul conținut:

„compartimentul optic să fie protejat cu sticlă, polycarbonat, cauciuc siliconic transparent sau alte materiale folosite ca dispersor în tehnologia iluminatului cu LED-uri, toate tratate UV”.

În susținerea solicitării contestatoarea afirmă că Ghidul nu impune ca ofertanții să se înscrie în prevederile standardelor SR EN 13201 și SR EN 60598, ori prin fișele tehnice ale aparatelor de iluminat cu LED autoritatea solicită compartimentul optic cu dispersor din sticlă plană, clară și securizată, conform prevederilor acestor standarde, motiv pentru care consideră că fișele tehnice conțin cerințele restrictive, în opinia sa, cu efectul de a înlătura concurenții de la licitație.

Contestatoarea consideră că în situația în care autoritatea contractantă solicită doar sticlă clară plană și securizată cu rol împotriva prafului și al apei, o face strict pentru a restricționa accesul mai multor ofertanți, afirmând în susținerea cererii de modificare a cerinței că dintre tehnologiile folosite „*indicăm*” polycarbonatul transparent, respectiv cauciucul siliconic transparent, toate tratate UV.

Consiliul constată că, în replică, în mod corect, autoritatea contractantă arată care sunt motivele pentru care solicită dispersor din sticlă, respectiv durabilitatea în timp a echipamentului, obligatorie pentru îndeplinirea indicatorilor de performanță de care are nevoie.

Este reținut în soluționare și faptul că impunerea unei cerințe tehnice cu privire la calitatea și funcțiunile corpului de iluminat nu are nicio legătură cu restricționarea accesului operatorilor economici și nici cu avantajarea vreunui „*anumit*” operator economic având în vedere că pe piață sunt zeci de produse și producători care au corpuri de iluminat cu dispersor din sticlă.

Consiliul constată că, în mod greșit, SC ... SRL susține că utilizatorul „*nu este în măsură să impună soluții la proiectarea și construcția aparatului de iluminat*”. Autoritatea contractantă are dreptul de a stabili care sunt soluțiile de proiectare și construire pentru sistemului de iluminat necesar și să stabilească specificațiile tehnice adecvate acestui proiect, inclusiv „*compartimentul optic echipat cu dispersor din sticlă clară, plană, securizată*”, însă prin aceste cerințe nu trebuie să restricționeze participarea la procedura de atribuire. Ori, contestatoarea nu a făcut dovada că prin cerința impusă a fost restricționată participarea operatorilor economici la procedura de atribuire.

În analiza criticilor, Consiliul reține ca relevante susținerile autorității contractante potrivit cărora în raport cu sticla, polycarbonatul sau orice alt material plastic, prezintă o serie de dezavantaje de ordin tehnico-economic, respectiv:

- nu este un material inert din punct de vedere chimic, așa cum este sticla;

- poate prezenta, în timpul exploatării, microfisuri care vor permite intrarea de umezeală și particule ce vor modifica regimul de performanță luminotehnică al aparatului de iluminat;

- fiind un produs pe bază de polimer (material plastic), are un grad mai ridicat de încărcare electrostatică (cauzat de curenții de aer), ce conduce la atragerea de praf și alte particule ce vor influența performanțele luminotehnice, conducând la costuri de mentenanță ridicate;

- este un produs cu un grad de uzură mai ridicat față de sticlă, ajungând la o opacizare mai rapidă față de sticlă, cu o influență negativă asupra performanțelor luminotehnice ale aparatului de iluminat;

Un argument în plus al autorității contractante, reținut în analiza criticilor, este și acela că aparatele de iluminat dotate cu difuzor realizat

din policarbonat, conduc la o durată de viață redusă, un cost de utilizare, exploatare și mentenanță al sistemului de iluminat public mai ridicat, fapt ce este în dezavantajul ei.

Consiliul are în vedere că la stabilirea cerinței autoritatea contractantă a avut în vedere inclusiv SR EN 60598-1, invocat de către contestatoare, standard care prezintă la figura nr. 4 L.2 Plastics in luminaires, tabel L.1, Damaging influences (influențe dăunătoare), cauzele și efectele, respectiv caracteristicile inferioare sticlei.

Cu privire la dispersor, ca parte a unui corp de iluminat cu leduri, OICPE – Organism Independent pentru Certificarea Produselor Electrice a arătat, prin adresa nr. 477/01.07.2021, că SR EN 60598 prevede ca acesta să fie inclusiv din sticlă, respectiv:

„De asemenea precizăm că utilizarea denumirii de dispersor de sticlă apare în standardul român SR EN 60598-2-3:2004+A1:2012+AC:2015 Corpuri de iluminat. Partea 2-3: Condiții speciale. Corpuri de iluminat public la punctele 3.6.5.1; 3.6.5.2 și 3.12.3, standard valabil emis în limba română de către ASRO, standard identic cu cel european EN 60598-2-3:2003”.

Consiliul reține că în sprijinul celor susținute de către autoritatea contractantă, acesta a prezentat punctul de vedere emis de Președintele Comitetului Național Român de Iluminat, care, arată prin adresa din data de 08.07.2021, că *„Nu există similitudine între policarbonat și sticlă. Policarbonatul poate fi superior ca rezistență la lovituri, **dar proprietățile optice sunt inferioare sticlei și se degradează în timp**”,* cât și *„Afirmația «prelucrarea suprafeței (care trebuie să fie mată) și materialul de bază poate fi în egală măsură policarbonat, sticlă, metacrilat, silicon, compozit sau alte materiale» este eronată. Nu poate fi cazul de suprafețe mate, deoarece se lucrează cu optica clară, respectiv lentile proiectate la temă, adaptate tramei stadale”.*

Nu în ultimul rând, raportat și la prevederile legale în materia achizițiilor publice, în speță dispozițiile art. 20 alin. 10 din HG nr. 395/2016, în temeiul cărora autoritățile contractante au dreptul de a stabili specificațiile tehnice în funcție de propriile necesități, Consiliul va reține ca importantă precizarea Președintele Comitetului Național Român de Iluminat, din adresa emisă în 08.07.2021, potrivit căreia *„Trebuie să existe unele limitări ale protocoalelor pentru controlul iluminatului, deoarece există între ele unele diferențe atât tehnice cât și economice. Astfel, există protocoale de comunicație care împiedică unele costuri ulterioare (de tip abonament GSM) și altele care nu necesită cheltuieli în timp. Aceste opțiuni țin de deciziile proiectantului și al investitorului”.*

Prin urmare, indiferent de câte tipuri de produse se găsesc pe piață la momentul derulării procedurii achiziției publice, indiferent de natura lor și obiectul achiziției, legiuitorul a dat dreptul autorității contractante să stabilească specificațiile tehnice ale produselor ce urmează a fi

achiziționate care să satisfacă cât mai corespunzător propriile nevoi ale acesteia.

Susținerea contestatoarei că în locul acestei cerințe putea fi acceptată și varianta cu polycarbonat sau orice alte materiale folosite ca dispersor în tehnologia iluminatului cu LED-uri, tratate cu UV, nu reprezintă o justificare de natură să dovedească caracterul restrictiv al cerinței.

Astfel, potrivit art. 20 alin. (10) din HG nr. 395/2016, caietul de sarcini conține, în mod obligatoriu, specificații tehnice care reprezintă cerințe, prescripții, caracteristici de natură tehnică ce permit fiecărui produs, serviciu sau lucrare să fie descris, în mod obiectiv, astfel încât să corespundă necesității autorității contractante.

Or, necesitatea sau oportunitatea achiziționării de produse de o anumită performanță, precum și caracteristicile tehnice impuse pentru acestea, sunt stabilite de fiecare autoritate contractantă în parte, în funcție de necesitățile obiective și prioritățile comunicate de compartimentele din cadrul autorității contractante, conform art. 2 alin. (3) lit. b) și art. 12 alin. (3) lit. a) din HG nr. 395/2016.

Având în vedere dispozițiile art. 20 alin. (10) din HG nr. 395/ 2016, autoritatea contractantă a urmărit descrierea echipamentelor astfel încât să corespundă necesităților sale, respectiv a urmărit achiziționarea unor produse cu un nivel înalt calitativ, tehnic și de performanță, fără a putea fi obligată să accepte produse indicate de către ofertanți, așa cum a procedat SC ... SRL când a afirmat „*indicăm polycarbonatul transparent, respectiv cauciucul siliconic transparent*”.

Din contextul prezentat anterior, Consiliul constată nefondată solicitarea contestatoarei de a modifica, a „reformula” cerința în sensul considerat corect de aceasta, respectiv că pentru compartimentul optic să fie acceptată protecția atât cu sticlă cât și cu alte materiale ca polycarbonat, cauciuc siliconic transparent sau alte materiale folosite ca dispersor în tehnologia iluminatului cu LED-uri, tratate UV.

Un aspect important luat în considerare la stabilirea cerinței avut în vedere de către autoritatea contractantă este și impactul asupra mediului, sticla fiind un produs reciclabil 100% în timp ce polycarbonatul este un produs sintetic, pe bază de produse petroliere cu un regim de reciclare mai redus.

Consiliul va reține de asemenea ca relevant și faptul că în portofoliul contestatoarei există, conform site-ului acesteia, corpuri de iluminat cu LED care au dispersor din sticlă clară, plană, securizată, motiv pentru care nici măcar o eventuală vătămare a sa prin stabilirea unei astfel de cerințe nu este dovedită.

Astfel, față de cele de mai sus, Consiliul va respinge ca nefondate criticile.

2. În fișele tehnice ale aparatelor de iluminat se solicită restrictiv „Compartimentul accesorii electrice va trebui să

permite deschiderea sa pentru operații de mentenanță, fără utilizarea de unelte. Pentru a facilita operațiile de mentenanță, acesta trebuie să poată fi deschis într-un interval scurt de timp, fără deteriorarea componentelor aparatului de iluminat” și s-a impus ca specificație tehnică – constructivă, contrar prevederilor Legii nr. 98/2016 modul de construcție/parametrii constructivi ai aparatului de iluminat.

Consiliul constată că autoritatea contractantă a impus cerința criticată, despre care contestatoarea consideră că are caracter restrictiv, prin încălcarea prevederilor art. 155 alin. (6) din Legea nr. 98/2016, solicitând eliminarea acesteia.

În susținerea solicitării de eliminare a cerinței, contestatoarea arată că în standardul SR EN 60598-1 secțiunea II.3 intitulată *„Condiții speciale Corpuri de iluminat pentru iluminat public”*, coroborat cu standardul SR EN 60598-2, -3, nu se menționează soluții de proiectare și construcție a aparatului de iluminat, cum și în ce fel trebuie să se deschidă compartimentul accesorii, motiv pentru care consideră că această cerință este restrictivă având ca efect înlăturarea concurenței.

Analizând critica prin raportare la justificările și dovezile prezentate în cauză de către părți, Consiliul constată că ofertantul contestator nu a dovedit că prin impunerea unei astfel de cerințe este restricționată participarea la procedura de atribuire de vreme ce, după cum susține, nici standardul nu stabilește soluții de proiectare și construcție pentru aparatul de iluminat, caz în care, autoritatea contractantă este singura în măsură să stabilească în ce măsură ar fi util sau nu ca deschiderea compartimentului de accesorii electrice să se facă cu unelte sau fără.

Vor fi reținute ca relevante de asemenea și susținerile expertului Zetu Constantin, în calitate de expert tehnic de calitate și extrajudiciar autorizat ANRE, care susține că pe piață există aparate de iluminat cu compartiment de accesorii electrice care permit atât deschiderea prin utilizarea de unelte cât și fără utilizarea acestora, situație în care nu poate fi reținut caracterul restrictiv al cerinței.

Consiliul va reține ca relevante în menținerea cerinței argumentele expertului autorizat ANRE care susține:

„Compartimentul accesorii electrice (aparataj) va trebui să permită deschiderea lui fără unelte, pentru scurtarea timpilor de intervenție în caz de defecțiune ce presupune înlocuirea unor părți componente, în condițiile în care reparațiile vor fi executate la poziție. Timpii de intervenție scurtați duc la minimizarea riscului de blocare a traficului și eficientizează consumurile de resurse umane și utilaj și, implicit, costurile intervenției”.

Legat de cerința în analiză, Consiliul constată că SC ... SRL, pe lângă faptul că nu dovedește caracterul restrictiv al cerinței, emite opinii proprii cu privire la faptul că nu este de preferat ca în cazul compartimentului accesorii electrice deschiderea acestuia să se facă fără

unelte, susținând că „*accesul (...) ar trebui să nu fie facil deshidării de către orice persoană*”. Contrar acestei poziții, așa cum s-a arătat și anterior, legiuitorul a acordat dreptul autorității contractante de a stabili specificațiile tehnice în funcție de propriile nevoi, evident, fără a restricționa participarea la procedura de atribuire prin favorizarea unui „*anumit tip de aparat de iluminat sau un anumit producător care are aceste caracteristici*”, fapt nedovedit de contestatoare, motiv pentru care va respinge criticile aduse acestei cerințe.

3. În fișa tehnică a aparatelor de iluminat LED, autoritatea solicită fără nicio justificare tehnică, economică sau de altă natură ca aparatele de iluminat să nu aibă striaii sau decupaje pe exteriorul aparatului de iluminat.

Cu privire la acest aspect, Consiliul constată că SC ... SRL a invocat caracterul restrictiv al designului aparatului de iluminat, motivat de falsul argument al autorității contractante al disipării de căldură și acumularea de murdărie pe aparat.

În opinia contestatoarei fiecare producător de aparate de iluminat cu tehnologie LED dezvoltă soluții de disipare a căldurii și de îndepărtare a murdăriei de pe aceste aparate, însă chiar și în cazul aparatelor de iluminat fără striaii sau decupaje pe exterior acestea sunt afectate de murdărie, argument care nu poate fi reținut ca fondat și suficient în dovedirea caracterului restrictiv al cerinței.

Un alt argument nefondat al contestatoarei în susținerea caracterului „*abuziv*” de introducere a unei astfel de cerințe ar fi acela că producătorii au propriile lor metode pentru aparatul de iluminat dezvoltat ca aceste mizerii/murdării să fie îndepărtate pe cât posibil în mod natural de ploaie și vânt, însă, cum acestea nu sunt 100% eficiente, este oricum necesară intervenția umană pentru îndepărtarea mizeriei din punct de vedere vizual. Consiliul reține însă că autoritatea contractantă nu poate fi obligată să accepte ca argument pentru eliminarea cerinței achiziționarea unor aparate de iluminat cu striaii ca ulterior să intervină cu resurse tehnice și umane pentru îndepărtarea mizeriei acumulată în striaii, unul dintre motivele pentru care a ales să achiziționeze corpuri de iluminat fără striaii fiind și acesta, respectiv nealocare unor resurse umane și materiale pentru înlăturarea depunerilor (frunze, praf, crengi, etc) pe acestea, costurile reduse de întreținere reprezentând un avantaj categoric.

Va fi de asemenea reținut ca relevant și argumentul autorității contractante avut în vedere în stabilirea cerinței, respectiv acela că un aparat de iluminat cu striaii duce la încărcări statice ridicate și are ca efect deformări permanente a fixării sau rotației în jurul punctului de fixare. În acest sens, s-a avut în vedere respectarea cerinței privind încărcarea statică pentru corpuri de iluminat sau părți exterioare ale acestora, prevăzută la capitolul 3.6.3.1. din standardul SR EN 60598-2-3 – Corpuri de iluminat. Partea 2-3: Condiții speciale. Corpuri de iluminat

pentru iluminatul public, motiv pentru care Consiliul constată că soluția tehnică adoptată este cea mai potrivită.

În vederea menținerii cerinței, Consiliul constată că autoritatea contractantă a depus la dosarul cauzei și Raportul de expertiză tehnică de calitate și extrajudiciară, emis de expertul tehnic autorizat ANRE, care arată că *„În concluzie, consider că lipsa striățiilor, a decupajelor sau radiatoarelor la nivelul capacului superior al aparatului de iluminat este o caracteristică de calitate superioară a acestuia și, ținând seama de zona de montaj, consider cerința ca fiind pertinentă și justificată”*.

Prin urmare, având în vedere că proiectantul a stabilit prin fișele tehnice ca managementul termic să se realizeze fără ca aparatele de iluminat să aibă striății pentru a se evita acumularea de praf sau frunze, care să stânjenească evacuarea căldurii, lucru care ar duce la deprecierea fluxului luminos și, implicit, neîncadrarea în parametrii luminotehnici stabiliți de standardele specifice cât și lipsa unei justificări pertinente a caracterului restrictiv al cerinței, Consiliul va respinge critica.

Consiliul reține în soluționare faptul că legat de o astfel de cerință, Curtea de Apel Craiova s-a pronunțat prin Decizia nr. 2030/2021 cu privire la plângerea formulată împotriva Deciziei CNSC nr. ..., ocazie cu care a stabilit că:

„Cu privire la critica 4 din contestație - petenta a susținut că autoritatea contractantă a solicitat fără nicio justificare și în mod abuziv ca aparatele de iluminat să nu aibă striății sau decupaje externe.

Consiliul a constatat netemeinicia acestei critici, reținând, în esență, că cerința prevăzută în fișeșe tehnice la pct.1.10 nu se referă la designul exterior al aparatelor, așa cum susține petenta, ci privește managementul termic, cerința având următorul conținut: „managementul termic se va realiza fără a utiliza striății sau decupaje pe exteriorul aparatului (pentru evitarea acumulării de praf și frunze)”.

Într-adevăr, prin criticile aduse, petenta invocă un caracter restrictiv al designului aparatului de iluminat, susținând falsul argument al autorității contractante privind disiparea de căldură și acumularea de murdărie pe aparat, în condițiile în care, totuși producătorii de aparate de iluminat au în vedere tehnologii adecvate de răcire pasive/active pentru reducerea temperaturii.

În acest sens, Curtea constată că aprecierea CNSC este corectă, întrucât scopul achiziției a urmărit, astfel cum se desprinde și din argumentele aduse de autoritatea contractantă, menținerea unui flux luminos în acord cu standardele tehnice în vigoare, adică eliminarea oricăror surse care ar putea afecta performanța aparatului,

În plus, managementul termic urmărește nu doar stabilirea unei performanțe inițiale, ci și menținerea acesteia, cu luarea de măsuri pentru eliminarea oricăror riscuri care ar putea influența negativ

eficienta si adaptarea echipamentului la impactul negativ al factorilor externi asupra parametrilor acestuia.

De asemenea, operațiunile de mentenanță ulterioară instalării (spălarea regulată), au eficiență mai în cazul suprafețelor fără striații sau decupaje, astfel cum și petenta menționează în cuprinsul plângerii formulate.

Prin urmare, cerința a fost inserată în scopul diminuării riscurilor, ca cerință de calitate a aparatului și nu ca un element de design.

În acest context, susținerile petentei cu privire la comportamentul pasărilor, indiferent de tipul de suprafață pe exteriorul aparatului, soluțiile de management termic privind răcirea, faptul că toți producătorii au propriile lor metode pentru îndepărtarea mizeriilor acumulate pe aparatul de iluminat, pe cât posibil în mod natural de ploaie și vânt, apar ca irelevante în raport cu scopul urmărit la achiziția corpurilor de iluminat de către autoritatea contractantă.

În concluzie, în mod corect a apreciat CNSC că impunerea acestor caracteristici pentru corpurile de iluminat nu este de natură a aduce atingere dispozițiilor legale invocate în contestație și principiilor în materia achizițiilor publice și că impunerea unui nivel minim de calitate a produselor nu poate fi restricționat pe considerentul eronat al nerespectării prevederilor art.155 și art.156 din Legea nr.98/2016”.

4. În fișele tehnice ale aparatelor de iluminat autoritatea solicită: „Corpurile de iluminat vor fi dotate cu bulă de nivel încorporată în aparatul de iluminat pentru a asigura instalarea corectă în plan orizontal”.

Consiliul constată că autoritatea contractantă a stabilit în fișele tehnice cerința criticată, despre care contestatoarea susține că este restrictivă și limitează concurența, având în vedere că pe piață există astfel de instrumente uzuale ca nivele cu bulă de aer, instrumente care în opinia sa pot fi utilizate cu succes.

Tot prin contestație, sunt emise opinii proprii, recomandări potrivit cărora „dacă am admite că această cerință nu este restrictivă, abuzivă și nu are interesul de a favoriza anumite produse, atragem atenția autorității că bula de nivel trebuie montată pe compartimentul optic și nu pe aparatul de iluminat, pentru că la montare se stabilește planeitatea compartimentului optic pe axele X și Y față de calea derulare și nu a întregului aparat de iluminat cum greșit vrea autoritatea”.

Argumentul invocat de contestatoare pentru eliminarea cerinței, care este „ilegală, restrictivă și limitează concurența”, este acela că „de-a lungul timpului până la această inovație tehnică (bula de nivel încorporată în aparatul de iluminat), a fost suficientă utilizarea unor nivele cu bulă de aer, instrumente uzuale în lucrările de construcții. Este cunoscut faptul că se găsesc încă pe piață și pot fi utilizate cu succes”.

Același argument este reluat în finalul criticilor când contestatoarea afirmă „Conform legislației din domeniul construcțiilor, stabilirea

planeității obiectelor, construcțiilor, etc, se face cu nivelă cu bulă și/sau aparate cu lase cu certificat de verificare metrologic în termen". Astfel cerința este introdusă, în opinia sa, cu scopul de a restricționa accesul mai multor producători de aparate de iluminat cu LED-uri care nu pun bulă de nivel pe aparat.

Consiliul constată că autoarea contestației nu a făcut dovada faptului că cerința criticată are un caracter restrictiv, situație în care concurența ar fi fost afectată deși, conform dispozițiilor art. 249 din Codul de procedură civilă, *„Cel ce face o susținere în cursul procesului trebuie să o dovedească, în afară de cazurile prevăzute de lege”,* această regulă fiind exprimată prin adagiul *„actori incubiti onus probandi”* (reclamantului îi incumbă sarcina probei).

Consiliul constată de asemenea că deși prin contestația formulată nu a făcut dovada caracterului restrictiv al cerinței, SC ... SRL depășește exigențele prevederilor art. 10 lit.f) din Legea nr. 101/2016, motivarea în fapt a contestației, pe alocuri, având caracterul unei atitudini care nu are legătură cu expunerea unor motive de fapt, cu titlu de exemplu dovedindu-se, următorul text:

„Rugăm autoritatea, dacă insistă cu privire la această bulă montată pe lampă să achiziționeze și dispozitive de vedere la distanță, pentru că bula nu are mai mult de 2-3 cm, nu poate să o vadă cu ochiul liber de la nivelul solului până la înălțimea de 8-10 m unde este lampa cu bulă. Dacă acceptăm aceste specificații absurde, ușor, ușor, se va cere ca aparatele de iluminat să fie dotate cu stație de auto-spălare, instalație cu aer condiționat cu auto-răcire și chiar cu un robot care să facă mentenanță”.

Consiliul constată că în cazul cerințelor analizate, contestatoarea nu formulează critici pertinente, dovedite din punct de vedere al caracterului restrictiv al acestora, ci se limitează la a-și exprima opinii cu privire la faptul că soluția tehnică aleasă poate fi înlocuită, în speță, motiv pentru care consideră că specificațiile tehnice criticate trebuie eliminate întrucât nu se justifică.

Consiliul constată că autoritatea contractantă a stabilit cerința având în vedere că **„existența acestei bule de nivel ajută și contribuie la o mentenanță ușoară în timpul exploatării, cu costuri reduse – eliminând o mulțime de operațiuni de manipulare”**. Prin urmare, este dreptul autorității contractante să stabilească care este soluția optimă pentru lucrarea care face obiectul contractului cu privire la modalitatea în care consideră că îi poate asigura atât mentenanța ușoară și costuri reduse cât și o instalare corectă în plan orizontal, având în vedere că în timp și sub efectul intemperiilor, corpurile se pot deplasa chiar și cu până la 5”, situație care poate duce la diminuarea cu până la 50% calitatea fluxului luminos, așa cum arată prin punctul de vedere. Contestatoarea nu a explicat în practică cum determină planeitatea aparatului de iluminat cu nivela în interiorul corpului de iluminat.

Consiliul reține astfel în soluționare argumentele autorității contractante potrivit cărora aparatele de iluminat își pot pierde poziția de planeitate orizontală, datorită acțiunii vântului, a zăpezii, cât și a vibrațiilor. În cadrul operațiunilor de mentenanță post garanție, beneficiarul trebuie să fie capabil să verifice, în orice moment, planeitatea echipamentului, prin verificarea bulei de nivel montată pe aparatul de iluminat. Echiparea aparatelor de iluminat cu bulă de nivel conduce la scurtarea timpilor și a costurilor de intervenție, cât și la reducerea riscului de blocare a traficului în timpul intervenției. Se lucrează la înălțime fiind dificil de folosit nivela și instrumentele de reglaj, șurubelniță, chei, etc.

Solicitarea bulei de nivel este expresia necesității autorității contractante iar necesitatea sau oportunitatea achiziționării unui produs de o anumită performanță, precum și caracteristicile tehnice impuse pentru acesta, sunt stabilite în funcție de nevoile obiective și prioritățile comunicate de compartimentele din cadrul autorității contractante (art. 2 și art. 3 din HG nr. 395/2016). Nu există o prevedere legală care să oblige autoritatea să accepte produse care nu corespund necesităților sale. Consiliul nu poate sancționa autoritatea contractantă pentru exercitarea dreptului său de a nu aduce modificări cerințelor tehnice ori altor prevederi ale documentației, atâta timp cât acestea satisfac interesele sale, iar contestatoarea nu face dovada existenței unor încălcări legale, respectiv a caracterului restrictiv al acestei cerințe.

Prin decizia nr. 2030/2021, Curtea de Apel Craiova s-a pronunțat cu ocazia soluționării plângerii formulată împotriva Deciziei CNSC nr. ..., reținând următoarele:

„Referitor la critica 7 din contestație – petenta a susținut că, în fișele tehnice nr.1,2,3, autoritatea contractantă a solicitat dotarea cu bulă de nivel încorporată în aparatul de iluminat pentru a asigura instalarea corectă în plan orizontal.

Petenta consideră că această cerință este restrictivă și limitează concurența, întrucât, până la această inovație (încorporarea bulei de nivel în aparatul de iluminat), a fost suficientă utilizarea unor nivele cu bulă de aer, instrumente uzuale în lucrările de construcții.

Totodată, petenta a invocat în legătură cu această cerință, încălcarea principiilor nediscriminării și al tratamentului egal, al transparenței și al proporționalității, arătând că nu se justifică, având în vedere modalitatea de stabilire a poziției orizontale prin nivelă.

CNSC a respins solicitarea de eliminare a acestei cerințe din cuprinsul documentației de atribuire, reținând că sunt justificate argumentele autorității contractante, respectiv faptul că aparatele de iluminat își pot pierde poziția de planeitate orizontală datorită acțiunii vântului, a zăpezii, cât și a vibrațiilor și, în cadrul operațiunilor de mentenanță post garanție, trebuie să fie capabil beneficiarul să verifice în orice moment planeitatea echipamentului, prin verificare bulei de

nivel montată pe aparatul de iluminat. Astfel, echiparea aparatelor de iluminat cu bulă de nivel, va conduce la scurtarea timpilor și a costurilor de intervenție, cât și la reducerea riscului de blocare a traficului în timpul intervenției.

Față de aceste argumente corect reținute de CNSC, Curtea apreciază că cerința înscrisă în documentația de atribuire privind echiparea aparatelor de iluminat cu bulă de nivel privește performanțele produsului ce se dorește a fi achiziționat de autoritatea contractantă, în vederea scurtarea timpilor și a costurilor de intervenție.

Prin urmare, oportunitatea de achiziționare a unui produs cu o anumită performanță și impunerea unor caracteristici tehnice pentru această achiziție este atributul autorității contractante, în funcție de nevoile obiective și prioritățile acesteia, în conformitate cu art.2 și art.3 din HG nr.395/2016.

În aceste condiții, în mod corect CNSC a constatat că nu poate fi sancționată autoritatea contractantă pentru exercitarea dreptului său de a nu aduce modificări cerințelor tehnice sau altor prevederi din documentația de atribuire dacă acestea corespund intereselor sale și nu se face dovada unor încălcări a dispozițiilor legale sau caracterul restrictiv al acestor cerințe.

În acest context, Curtea apreciază că soluția propusă de petentă, privind utilizarea unor instrumente uzuale, cum sunt nivelele cu bulă de aer nu corespunde intereselor și necesităților avute în vedere de către autoritatea contractantă la impunerea acestei cerințe în cuprinsul documentației.

De asemenea, petenta nu a probat caracterul restrictiv al cerinței, sau modul în care poate fi afectat un ofertant, pentru a se reține afectarea concurenței, și încălcarea principiilor invocate în cuprinsul plângerii”.

Constatând că nu există elemente care să conducă la formarea convingerii Consiliului în sensul că autoritatea contractantă a acționat cu încălcarea vreunei prevederi legale, critica analizată anterior va fi respinsă.

5. „Eficiență luminoasă aparat de iluminat (alimentare, sistem optic, sursă): minim 160 lm/W”

SC ... SRL o consideră eronată și nerelevantă impunerea unei eficiențe luminoase pentru aparatele de iluminat cu LED de minim 160 lm/W.

În susținerea criticilor contestatoarea invocă faptul că se impune ca autoritatea contractantă să solicite respectarea cerințelor din punct de vedere luminotehnic a standardelor SR EN 13201 și SR EN 60598, aferent categoriei de drum pentru a evita poluarea luminoasă.

În soluționarea criticilor, Consiliul are în vedere că cerința privește eficiența aparatului de iluminat, lucru confirmat de modul în care este indicată cerința la punctul 1.7, respectiv „Eficiență luminoasă **aparat de**

iluminat: *minim 160 lm/W*” și nu pentru sursa de lumină (LRED-ul) cum, în mod eronat, susține contestatoarea.

Consiliul va reține ca relevante în soluționare susținerile autorității contractante potrivit cărora SC ... SRL comercializează produse cu caracteristici privind eficiența luminoasă ridicată a aparatelor sale, conform informațiilor publice. Or, în acest context, critică neîntemeiat prevederea din documentația de atribuire solicitată de către autoritatea contractantă, situația în care criticile și argumentele aduse pentru eliminarea cerinței se dovedesc nefondate.

În acest sens, Consiliul reține că potrivit site-ului contestatoarei acesta poate oferta *„Corpurile cu LED-uri pentru iluminatul stradal fabricate de AMIRAS respectă conceptul nostru de : „eficiența energetică maximă” și sunt adecvate pentru iluminarea drumurilor de clasa ME1; ME2,ME3,ME4,ME5 si ME6, tuneluri , intersecții și alte spații exterioare”*, dovadă că prin cerința minimă stabilită de autoritatea contractantă nu i se duce o vămămare cât și faptul că această cerința nu apare ca restrictivă pentru societatea sa.

6. În fișa tehnică nr. 5, autoritatea soliciă „...afișare și control prin intermediul unui ecran color de tip TFT, tactil de minim 4”, cu un consum scăzut de energie electrică (maxim 2W) și ar trebui să fie alimentat la o tensiune scăzută în curent continuu.

Contestatoarea solicită eliminarea acestei cerințe întrucât prin aceasta s-ar încălca principiile prevăzute de art. 2 din Legea nr. 98/2016, aducând ca argument în susținerea solicitării faptul că pentru activitatea de mentenanță, respectiv înlocuirea lămpilor defecte sau verificarea conexiunilor la nivelul lămpii, sunt date care pot fi transmise și afișate pe interfața aplicației disponibilă pentru tehnicieni/instalatori/firmă mentenanță pe echipamente cum ar fi tabletă, telefon smart, laptop, făcând inutilă astfel utilizarea și a unui ecran TFT tactil. Problema poate să apară însă dacă este întreruptă conexiunea cu internetul, când nu pot fi folosite aplicațiile invocate ci doar display-ul.

Consiliul constată că SC ... SRL prezintă o serie de modele de sisteme de comunicații date însă reține că aceste echipamente, așa cum susține și autoritatea contractantă prin punctul de vedere, au rolul de a transmite informații între controlerile montate la nivelul aparatelor de iluminat către server, iar dispozitivul solicitat este un echipament complex ce trebuie să îndeplinească mai multe funcționalități, respectiv monitorizarea parametrilor electrici de la nivelul punctului de aprindere și posibilitatea de afișare și control prin intermediul unui ecran tactil, acesta fiind și motivul pentru care a impus o astfel de cerință.

Prin urmare, Consiliul reține că susținerile contestatoarei nu au forța necesară pentru a conduce la eliminarea cerinței, având în vedere că prin acestea nu face altceva decât să indice și alte modalități de

transmitere și afișare a datelor nu și caracterul restrictiv al cerinței prin care se solicită **„afișare și control prin intermediul unui ecran color de tip TFT, tactil de minim 4”**. Sarcina probei incumbă celui care afirmă ceva, potrivit regulilor probațiunii instituite de art. 249 din Codul de procedură civilă, situație în care contestatoarea trebuia să facă dovada că cerința criticată încalcă principiile statuate de art. 2 din Legea nr. 98/2016.

Solicitarea ecranului color tip TFT reprezintă necesitatea autorității contractante iar această necesitate sau oportunitatea achiziționării unui produs de o anumită performanță, precum și caracteristicile tehnice impuse pentru acesta, sunt stabilite în funcție de nevoile obiective și prioritățile comunicate de compartimentele din cadrul autorității contractante conform art. 2 și art. 3 din HG nr. 395/2016. Nu există o prevedere legală care să oblige autoritatea să accepte produse care nu corespund necesităților sale. Așa cum s-a mai reținut și anterior, Consiliul nu poate sancționa autoritatea contractantă pentru exercitarea dreptului său de a nu aduce modificări cerințelor tehnice ori altor prevederi ale documentației, atâta timp cât acestea satisfac interesele sale, iar contestatoarea nu face dovada existenței unor încălcări legale.

Consiliul va reține în soluționare faptul că asupra acestui aspect Curtea de Apel Suceava s-a pronunțat prin Decizia nr. 549/2021, în soluționarea plângerii formulată împotriva Deciziei CNSC nr., ocazie cu care a stabilit că:

„Referitor la ecranul de tip TFT, contestatorul se limitează la o simplă afirmație, în sensul că acesta s-ar utiliza doar în medii dure și aplicații industriale, nu într-o aplicație detelegestiune, fără a aduce dezvoltări și argumente suplimentare, ori dovezi care să îi confirme susținerile. În lipsa altor susțineri și argumente rămân valabile susținerile Consiliului în sensul că solicitarea ecranului tip TFT este expresia necesității autorității contractante iar această necesitate sau oportunitatea achiziționării unui produs de o anumită performanță precum și caracteristicile tehnice sunt stabilite în funcție de nevoile obiective ale autorității contractante. De altfel aceasta a arătat că ecranul urmează a fi folosit atât în medii interne cât și externe, fiind supus intemperiilor și accidentelor, argumente necontestate de către petent. Referitor la criticile petentului Curtea mai reține că în cauză Consiliul i-a răspuns acestuia în sensul că nu a indicat ce dispoziții legale ar fi fost încălcate. Nici în prezenta plângere contestatorul nu indică în concret ce dispoziții legale ar fi fost încălcate.

Considerentele din contestație privind renunțarea la standardele SR EN 300 328, SR EN 301489-1, SR EN 301 489-17, SR EN _____, nu pot fi reținute întrucât contestatorul se rezumă la o simplă alegație în sensul că sunt standarde pentru comunicații media nu pentru comunicațiile sistemului de telegestiune, fără a observa însă că ambele privesc mijloace de comunicații. Deși Consiliul i-a răspuns contestatoarei în

sensul că nu a indicat ce dispoziții legale au fost încălcate, nici în prezenta plângere contestatoare nu a adus precizări subacest aspect”.

În consecință, luând în considerare cele mai sus menționate, în temeiul art. 26 alin. (6) din Legea nr. 101/2016, Consiliul va respinge ca nefondată contestația formulată de SC ... SRL, în contradictoriu cu ...

Având în vedere caracterul nefondat al criticilor formulate cu privire la cerințele analizate, Consiliul va respinge cererea referitoare la obligarea autorității contractante la plata cheltuielilor de judecată.

Prezenta decizie este obligatorie pentru părți, în conformitate cu dispozițiile art. 28 alin. (1) din Legea nr. 101/2016.

Pentru aceste motive,
în baza legii și a mijloacelor de probă aflate la dosar,

CONSILIUL DECIDE:

În temeiul art. 26 alin. (6) din Legea nr. 101/2016, respinge ca nefondată contestația formulată de SC ... SRL, în contradictoriu cu ...

Prezenta decizie este obligatorie pentru părțile cauzei, în conformitate cu dispozițiile art. 28 alin. (1) din Legea nr. 101/2016.

Împotriva prezentei decizii se poate formula plângere în termen de 10 zile de la comunicare.

PREȘEDINTE,

...

MEMBRU,

...

MEMBRU,

...

Redactată în 4 exemplare, conține 29 (douăzecișinouă) pagini